

Gorffennaf 2009

Annwyl Syr / Madam

Ymgynghoriad ar *Orchymyn Cynulliad Cenedlaethol Cymru (Cymhwysedd Deddfwriaethol) (Diwylliant a meysydd eraill) 2009*

1. Fel rhan o'r ystyriaeth o'r Gorchymyn Cymhwysedd Deddfwriaethol uchod, mae Pwyllgor Deddfwriaeth Rhif 4 Cynulliad Cenedlaethol Cymru yn galw am dystiolaeth ar [Orchymyn Cynulliad Cenedlaethol Cymru \(Cymhwysedd Deddfwriaethol\) \(Diwylliant a meysydd eraill\) 2009](#).

[Beth yw Gorchymyn Cymhwysedd Deddfwriaethol?](#)

2. Math o is-ddeddfwriaeth yw Gorchymynion Cymhwysedd Deddfwriaethol ("Gorchymyn") sy'n trosglwyddo pwerau penodol o Senedd y DU i'r Cynulliad Cenedlaethol.

3. Yn ymarferol, golyga hyn y bydd pob Gorchymyn newydd yn ychwanegu mater (neu faterion) newydd yn y maes perthnasol yn [Atodlen 5 i Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006](#), sy'n rhoi'r pŵer i'r Cynulliad wneud Mesurau o fewn y meysydd polisi a ddiffinnir gan y mater.

4. Yn y Cynulliad, mae'r broses ar gyfer ystyried Gorchymynion yn cynnwys dau gyfnod, sef:

- i) pwyllgor yn craffu ar Orchymyn arfaethedig;
- ii) y Cynulliad yn cymeradwyo Gorchymyn drafft.

5. Mae *Gorchymyn Cynulliad Cenedlaethol Cymru (Cymhwysedd Deddfwriaethol) (Diwylliant a meysydd eraill) 2009* yn cynnig ehangu cymhwysedd deddfwriaethol presennol y Cynulliad Cenedlaethol drwy fewnosod 3 mater newydd yn Atodlen 5 i Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006:

- i) Mater 2.1 (henebion ac adeiladau hanesyddol): Swyddogaethau awdurdodau lleol yn cefnogi, gwella a hybu gwerthfawrogiad y cyhoedd o weddillion archaeolegol, henebion, adeiladau a lleoedd o ddiddordeb hanesyddol neu bensaernïol, a llongdrylliadau hanesyddol.
- ii) Mater 3.1 (diwylliant): Swyddogaethau awdurdodau lleol yn cefnogi, gwella a hybu amgueddfeydd, orielau a llyfrgelloedd, y celfyddydau a chreffftau, archifau a chofnodion hanesyddol, a gweithgareddau a phrosiectau diwylliannol.
- iii) Mater 16.4 (chwaraeon a hamdden): Swyddogaethau awdurdodau lleol yn cefnogi, gwella a hybu chwaraeon a gweithgareddau hamdden.

Beth mae'r Gorchymyn Cymhwysedd Deddfwriaethol yn ceisio ei gyflawni?

6. Mae'r Memorandwm Esboniadol sy'n cyd-fynd â'r Gorchymyn arfaethedig yn datgan:

“Amcan Llywodraeth y Cynulliad yw cael mwy o bobl i gyfranogi yn holl weithgareddau a gwasanaethau celf, diwylliant, chwaraeon a hamdden. Ni ddylai incwm isel, cefndir na bro fod yn rhwystr i bobl rhag cael cyfle i brofi na chymryd rhan mewn profiadau diwylliannol o'r radd flaenaf.

Cydnabyddir yn llwyr ran bwysig iawn awdurdodau lleol Cymru wrth ddarparu gwasanaethau a gweithgareddau diwylliannol i'w cymunedau. Yn y cyd-destun hwn, mae Cymru'n Un yn clustnodi cryfhau a chefnogi rôl yr awdurdodau lleol o ran datblygu a darparu gwasanaethau a gweithgareddau celfyddydol a diwylliannol ledled Cymru fel maes allweddol.

I ddarparu hyn, mae Cymru'n Un yn cynnwys ymrwymiad i roi rhwymedigaeth statudol ar awdurdodau lleol i hyrwyddo diwylliant ac annog partneriaethau i ddarparu profiadau diwylliannol o'r radd flaenaf ar gyfer eu cymunedau.

Bydd gofyn i'r GCD arfaethedig roi'r cymhwysedd i'r Cynulliad allu rhoi'r ymrwymiad yn Cymru'n Un ar waith a gwireddu amcanion ei pholisi.”

Beth yw rôl y Pwyllgor?

7. Rôl Pwyllgor Deddfwriaeth Rhif 4 yw ystyried y Gorchymyn arfaethedig (rhan gyntaf o'r ddwy ran o'r broses a amlinellwyd ym mharagraff 4 uchod) a chyflwyno adroddiad arno. Wrth wneud hyn, mae'r Pwyllgor wedi cytuno i weithio o fewn y fframwaith a ganlyn:

Ystyried:

- i) egwyddorion cyffredinol y Gorchymyn arfaethedig ac a ddylid rhoi'r cymhwysedd deddfwriaethol a nodir ym Materion 2.1, 3.1 ac 16.4 i'r Cynulliad;
- ii) a yw amodau'r Gorchymyn arfaethedig wedi eu diffinio'n rhy eang neu'n rhy gul.

Sut allwch chi helpu - cwestiynau'r ymgynghoriad

8. Gellir gweld manylion pellach am y Gorchymyn arfaethedig a'r Memorandwm Esboniadol ar wefan y Cynulliad Cenedlaethol: <http://www.cynulliadcymru.org/bus-home/bus-legislation/bus-leg-legislative-competence-orders/bus-legislation-lco-culture-2009.htm>

9. Rhoddwyd tystiolaeth am y Gorchymyn arfaethedig gan y Gweinidog dros Dreftadaeth ar 8 Gorffennaf, a gellir gweld trawsgrifiad o'r dystiolaeth ar y wefan uchod.

10. Hoffai'r Pwyllgor eich gwahodd i gyflwyno tystiolaeth ysgrifenedig er mwyn ei gynorthwyo i graffu ar y Gorchymyn arfaethedig. Yn benodol, rydym yn croesawu eich safbwyntiau ar y cwestiynau a restrir yn Atodiad 1.

11. Os hoffech gyflwyno tystiolaeth, anfonwch gopi o'r cyflwyniad at legislationoffice@wales.gsi.gov.uk a rhoi'r teitl *Ymgynghoriad - Gorchymyn dyletswydd ddiwylliannol* i'r neges e-bost.

12. Neu, gallwch ysgrifennu at:
Owain Roberts, Dirprwy Glerc y Pwyllgor, Swyddfa Ddeddfwriaeth, Cynulliad Cenedlaethol Cymru, Bae Caerdydd, CF99 1NA.

13 Y dyddiad ar gyfer cyflwyno tystiolaeth yw 4 Medi 2009. Efallai na fydd yn bosibl ystyried ymatebion a ddaw i law ar ôl y dyddiad hwn.

14. Gellir dod o hyd i ragor o wybodaeth am y broses ddeddfwriaethol yn: <http://www.cynulliadcymru.org/bus-home/bus-legislation/bus-legislation-guidance/bus-legislation-guidance-measures.htm>

15. Wrth baratoi'ch cyflwyniad cofiwch y canlynol:

- dylai eich ymateb fynd i'r afael â'r materion sydd gerbron y Pwyllgor. Defnyddiwch y pennawd uchod fel cyfeirnod i'ch ymateb.
- bydd y Cynulliad Cenedlaethol fel arfer yn sicrhau bod ymatebion i ymgynghoriad cyhoeddus ar gael i'r cyhoedd graffu arnynt ac efallai y bydd

Ffon / Tel: 029 2089 8032
Ffacs / Fax: 029 2089 8021
Minicom: 029 2082 3280

E-bost / E-mail: legislationoffice@wales.gsi.gov.uk

Aelodau'r Cynulliad yn eu gweld a'u trafod yn ystod cyfarfodydd pwyllgor hefyd.

- os nad ydych am i ni gyhoeddi eich ymateb neu'ch enw, mae'n bwysig eich bod yn nodi hyn yn glir wrth gyflwyno'ch tystiolaeth. Fodd bynnag, dylech fod yn ymwybodol na all y Pwyllgor efallai roi gymaint o bwys wrth ystyried y dystiolaeth. Dylech fod yn ymwybodol hefyd y gellir cyhoeddi neu ddatgelu'r wybodaeth gan gynnwys gwybodaeth cwmni, a roddir gennych yn eich ymateb i'r ymgynghoriad hwn, yn unol â Deddf Rhyddid Gwybodaeth 2000;
- nodwch a ydych yn ymateb ar ran sefydliad, neu fel unigolyn.
- nodwch a fydech yn barod i roi tystiolaeth ar lafar i'r Pwyllgor.

16. Mae'r Pwyllgor yn croesawu cyfraniadau yn Gymraeg ac yn Saesneg a byddwn yn ystyried ymatebion i'r ymgynghoriad ysgrifenedig yn ystod tymor yr hydref.

17. Os oes gennych unrhyw ymholiadau, cysylltwch â Gareth Williams, Clerc y Pwyllgor, ar 029 2089 8008 neu Owain Roberts, y Dirprwy Clerc, ar 029 2089 8101.

Yn gywir

Michael German AC
Cadeirydd y Pwyllgor

*Gorchymyn Cynulliad Cenedlaethol Cymru (Cymhwysedd Deddfwriaethol)
(Diwylliant a meysydd eraill) 2009*

Cwestiynau'r ymgynghoriad

1. Beth yw eich barn ynghylch yr egwyddor gyffredinol y dylid rhoi'r cymhwysedd deddfwriaethol yn y meysydd a nodir ym Materion 2.1, 3.1 ac a16.4 i'r Cynulliad?
2. Beth yw eich barn am amodau'r Gorchymyn arfaethedig? Er enghraifft, a ydynt wedi eu diffinio'n rhy eang neu'n rhy gul?
3. Beth yw eich barn ar yr eithriadau penodol i Fater 2.1 a Mater 3.1, a'r eithriadau yn Erthygl 3?

(Ceir esboniad ar yr eithriadau ym mharagraffau 20 i 28 o [Femorandwm Esboniadol i'r Gorchymyn arfaethedig](#))

4. A oes gennych unrhyw sylwadau eraill mewn perthynas â'r Gorchymyn arfaethedig?